

NEDERLANDA KATOLIKO

Maandblad, officieel Orgaan van den Nederlandschen
R.K. Esperantistenbond „Nederlanda Katoliko”,
gevestigd te 's-Hertogenbosch.

Opgericht 29 Augustus 1909. Bisschoppelijk en Koninklijk goedgekeurd
Ĉio per amo, nenio per forto. (*S. Franc. de Sales*)

Geestelijk Adviseur LAMB. J. J. M. POELL

Abonnementsprijs
f 2.50 per jaar
Eksterlanda Jarabono f 3,—

Adres der Redactie:
P. M. BROUWER
Pahudstraat 134
's-Gravenhage.

Afzonderlijke nummers
20 cent.
Advertentiën
50 cent per regel.

Advertentien: DRUKKERIJ PIET SMITS, Tilburg.

IN MEMORIAM

ADELHEID EMMA WILHELMINA
THERESIA, principidino de WALDECK
PYRMONT, vidvino de L.R.M. Willem III,
patrino de Ŝ. R. M. Wilhelmina.

La 20an de Marto 1934,

Ŝi mortis en Hago en sia 76a vivjaro,
post meritplena vivo, dum kiu Ŝi multe
bonfaris al multaj kompatinduloj.

NI PREĜU

Por ke Ŝi post Sia laborplena vivo
baldaŭ trovu la eternan ripozon kaj
la Dian rekompenco pro la bono,
kiun Ŝi modeste faris.

PACO AL VI

Kristus is verrezen!

Na door eigen leerling verloochend, door eigen volk bespot en door zijn vijanden gekruisigd te zijn, is Hij de derde dag levend uit Zijn graf opgestaan en is Hij daarna meermalen aan zijn leerlingen verschenen met op zijn lippen het woord: Pax Vobis: Vrede zij U.

Kristus is verrezen!

Ook in onze tijd wordt Kristus nog door eigen leerling verloochend, door eigen Volk bespot en door zijn vijanden gekruisigd. Maar iedere Paasdag is de herdenking van Zijn verrijzenis, waarna Hij meermalen verschijnt voor hen, die waarlijk Zijn leerlingen zijn. En Zijn: „Vrede zij U” dringt weldoend door tot in hun harten.

Kristus is verrezen!

Moge in onze tijd van groeiende volkerenhaat en oorlogsgeest, van voortwoekerend wantrouwen en wedloop in oorlogsvoorbereiding, velen de stem horen: Pax Vobis, en velen dit woord overnemen in hun hart en overdragen op hun medemens.

Kristus is verrezen!

Dat vooral wij Katolieke Esperantisten het woord van de verrezen Kristus overnemen en doorgeven en laten we onze Kristelijke naastenliefde niet beperken in eigen nationale grenzen, maar ons: Paco al Vi zij gericht tot alle volkeren der wereld, zooals ook Kristus Vredewoord gericht was tot alle mensen.

Kristus is verrezen: Paco al Vi.

EERSTE NED.

R.K. ESPERANTISTEN CONGRES

's-HERTOGENBOSCH 15-16-17 AUGUSTUS '34

TWEEDE OFFICIEELE MEDEDEELING

't Congres wordt gehouden onder 't Hooge Beschermeerschap van:
Z. H. Ex. Mgr. J. H. G. JANSEN, Aartsbisschop van Utrecht
Z. H. Ex. Mgr. A. F. DIEPEN, Bisschop van 's-Hertogenbosch

Eerevoorzitters: Mr. Dr. F. VAN RIJCKEVORSEL
Commissaris der Koningin van Noord-Brabant
Mr. F. VAN LANSCHOT
Burgemeester van 's-Hertogenbosch

Eere Comité:

Z. H. Ex. Mgr. P. A. W. Hopmans, Bisschop van Breda
Z. H. Exc. Mgr. J. D. J. Aengent, Bisschop van Haarlem

- Z. H. Exc. Mgr. Dr. J. H. G. Lemmens, Bisschop van Roermond
- Z. Exc. Minister Mr. Marchant, Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.
- Z. Exc. Minister Mr. T. J. Verschuur, Minister van Economische Zaken.
- Z. Exc. Minister Jhr. Mr. Ch. Ruijs de Beerenbrouck, Minister van Staat, Voorzitter van de Tweede Kamer der Stat. Gen.
- Mr. W. v. Lanschot, Lid van de Eerste Kamer der St. Gen.
- P. H. de Jong=v. d. Heuvel, Lid van de Eerste Kamer der St. Gen.
- Prof. Mr. P. J. M. Aalberse, Lid van de Tweede Kamer der St. Gen.
- Mr. C. M. J. F. Goseling, " " " " " " " "
- Dr. H. Moller, " " " " " " " "
- Mr. F. Teulings, " " " " " " " "
- H. Feber, " " " " " " " "
- Ch. v. d. Bilt, " " " " " " " "
- Max van Poll, " " " " " " " "
- Prof. Dr. Titus Brandsma, O. C., Hoogleraar Keizer Karel=Universiteit, Nijmegen.
- Prof. Dr. Gerlach Royen, O. F. M., Hoogleraar Rijks=Universiteit, Utrecht.
- Mgr. Prof. Dr. Th. Goossens, Hoogleraar Handels=Hoogeschool, Tilburg.
- Prof. J. Kors, O. P., Hoogleraar Keizer Karel=Universiteit, Nijmegen.
- Mgr. F. N. J. Hendriks, Vicaris=Generaal van het Bisdom 's=Bosch.
- Dr. Anacletus, O.M., Provinciaal O.M. Cap.
- Hoogeerw. Heer Brekelmans, Deken en Plebaan van de Kathedrale Basiliek St. Jan te 's=Hertogenbosch.
- Mgr. Prinsen, Protonotarius=Apostolicus van Z. H. de Paus, Kunnik van het Kathedrale Kapittel, Pastoor van St. Jacob.
- Pastoor L. H. Perquin, Voorzitter van den K.R.O.
- Prof. Font Giralt, Voorzitter van I.K.U.E., Collèll, Spanje.
- Dr. J. N. J. Smulders, Geneesheer=Directeur van „Huize Assisië“, Udenhout.
- Rector P. Goorts, Bisschoppelijk Hoofd=Inspecteur L. O. Bisdom 's=Hertogenbosch.
- Mr. P. W. H. Truyen, Hoofd=Inspecteur L. O., Roermond.
- Dr. H. A. J. v. Swaay, Oud=Inspecteur M. O., 's=Gravenhage.
- Dr. M. van der Weijst, Inspecteur M. O., Alkmaar.
- Baron v. Voorst tot Voorst, Inspecteur L. O. 's=Hertogenbosch.
- Mej. F. Jansen, Inspectrice L. O., 's=Hertogenbosch.
- Dr. J. Bauwens, Rector van het R.K. Lyceum van 's=Hertogenbosch.
- Dr. H. van den Berg, Directeur der R.H.B.S. te 's=Hertogenbosch.
- Vincent Cleerdin, Griffier der Staten van N.Br., Letterkundige.
- M. Krijgsman, Wethouder van Onderwijs van 's=Hertogenbosch.
- L. Meeuwese, Wethouder van Openbare Werken van 's=Bosch.
- A. Houtman, Wethouder van Finantiën van 's=Hertogenbosch.

H. M. Thijsen, Lid van den Gemeenteraad van 's-Hertogenbosch.
J. Meijring, Voorzitter Kamer van Koophandel van 's-Bosch.
Mr. Wagenaar, Secretaris „ „ „ „ „

Plaatselijk Comité: Voorz.: H. Damen, Brugstraat 10, 's-Bosch
Secr.: Nico Hoen, v. Noremborghstr. 99, „
Kassier: Kassierskantoor M. v. d. Bruggen,
Pensmarkt 12, Girorek. No. 5987

AANVULLING VOORLOOPIG PROGRAMMA DONDERDAG 16 AUGUSTUS

12.15 uur: Congresfoto vanaf het Stadhuisbordes.

12.30 uur: Brabantsche Koffietafel in den Bosschen Raadskelder.

Aanmelding als deelnemer aan 't Congres kan reeds nu plaats hebben

Congrescontributies:

Voor 't geheele congres f 2,—, bij aanmelding vóór 5 Mei
„ één dag . . . . . f 1,25, „ „ „ 5 „
„ congresdonateurs f 1,—
Brabantsche Koffietafel f 0,75.

Men melde zich aan bij het Secretariaat, onder gelijktijdige storting van het verschuldigde op de Girorekening van onzen Kassier: 5987.

De congrescontributie wordt nà 5 Mei met f 0,50 verhoogd.

Na ontvangst der gelden wordt direct congreskaart toegezonden.

VAN HET HOOFDBESTUUR

JAARVERGADERING 1934.

Blijkens mededeeling opgenomen in 't Program van ons Eerste Ned. R.K. Esperantisten-Congres in Maart aflevering van N.K., is de Alg. Jaarvergadering van den Bond vastgesteld op Donderdag 16 Augustus 1934 te 's Hertogenbosch.

Onder verwijzing naar art. 10 van het Huishoudelijk Reglement worden voorstellen voor de Alg. Jaarvergadering gaarne schriftelijk ingewacht vóór 16 Mei e.k. bij het secretariaat.

Amendementen op de voorstellen moeten een maand voor de te houden Alg. Jaarvergadering worden ingediend.

Dit jaar dus vóór 16 Juli e.k.

AFTREDENDE LEDEN VAN HET HOOFDBESTUUR.

In verband met een spoedig te houden Hoofdbestuursvergadering,

kan eerst in Mei aflevering van N.K. de aftredende H.B. leden worden bekend gemaakt.

Tenzelfdertijd en op gelijke wijze als de voorstellen voor de Alg. Jaarvergadering kunnen candidaatstellingen, voorzien van een bereidverklaring der betreffende kandidaten vóór 16 Mei e.k. schriftelijk bij het secretariaat worden ingediend.

SECRETARIS.

ABONNEMENTEN OP „ESPERO KATOLIKA”

Het is noodig gebleken, voor belanghebbenden punt 5 van onze circulaire voor abonneemtneming op „Espero Katolika” en opgenomen in j.l. Maart=aflevering van N.K. als volgt te wijzigen:

Abonnementen, welke op *latere* datum dan 1 Mei eindigen, kunnen onmiddellijk hernieuwd worden. Hiertoe zullen de abonne's tijdig bij kaartschrijven verzocht worden het jaarabonnement à fl 2,— c.q. fl 3,— vóór d.d. te willen storten op postrekening 121449 van N.K. (dus geen hernieuwing van ab. per No).

In verband met ingekomen vragen deelen wij nogmaals mede, dat N.K. het *eenigste* agentschap voor „Espero Katolika” in Nederland is.

PROPAGANDA . . . . .

. . . moeten we allen maken en voortdurend.

We denken er niet altijd aan, hebben wel eens een opwekking noodig.

Propaganda maken bonds- en afdeulingsbestuurders — natuurlijk — die moeten voorbeeld en leiding geven.

Propaganda maken zij, die behoorlijk op de hoogte zijn van onze taal en beweging; die vragen van belangstellenden kunnen beantwoorden, tegenwerpingen kunnen weerleggen.

Propagande kunnen ook zij maken, die nog niet voldoende taal en beweging kennen, als ze maar zorgen geen onwaarheden te verkondigen, geen verkeerde voorstellingen te geven, waardoor ze onze zaak meer kunnen schaden dan goed doen. Dezen moeten daarom lezen en bestudeeren ons propagandanummer van Dec. j.l., onze brochures, en andere goede geschriften, ten einde beslagen ten ijs te kunnen komen. Want ieder esperantist moet propagandist zijn.

Als voorbeeld moge hier gesteld worden een onzer leden, die in haar woonplaats de eenige katholiek georganiseerde esperantiste is, en daar ijverig werkt voor onzen bond.

Als één dat kan doen, wat kunnen dan meerderen te zamen?

Verspreide leden van N.K., overweeg dit eens.

Afdeelingen, denk daar eens over na.

Stelt U in verbinding met ondergeteekende, die U zooveel mogelijk van dienst wil zijn.

Bestelt materiaal. Thans ook verkrijgbaar propaganda=circulaires, waarop U adres voor inlichtingen kunt vermelden:

Bij 1000 franco f. 5,50	Bij 500 franco f 3,—
„ 250 „ „ 1,65	„ 100 „ „ 0,70
„ 50 „ „ 0,40	en bij 25 of minder á 1 cent per ex.

Postrekening 82984 N.K. PROPAGANDA=DIENST
Den Haag, Hugo de Grootstraat 76 F. Marree

ESPERANTO EKSAMENS 1934

De eerstvolgende eksamens hebben plaats:

voor A: 21 April te Arnhem. voor B: 12 Mei te Den Haag
5 Mei te Den Haag
10 Mei te Groningen.
26 Mei te Bergen op Zoom.

Aangifte telkens 14 dagen vóór het examen bij de sekretaris: de Heer H. J. Bulthuis, Kamillestraat 37, Den Haag.

UIT DE AFDELINGEN.

Rotterdam.

LA KATOLIKA STELO

Op Donderdag 22 Februari hield „La Katolika Stelo” haar jaarvergadering. Na 't openingswoord van den voorzitter werden jaarrapporten voorgelezen en goedgekeurd, waarna werd overgegaan tot het benoemen van de kascommissie.

Een der leden van de bibliotheek-commissie gaf in een humoristisch getint verslag een overzicht van 't ontstaan en de groei van onze bibliotheek.

In de bestuursvacature, penningmeesteresse, werd voorzien door het benoemen van Mej. A. Verberne. Hierna werd met algemeen goedvinden besloten op de clubbijeekkomsten een bus te plaatsen ter ondersteuning van 't Internacia Katolika Informejo.

Een der leden schetste nog in 't kort de wederoprichting van La Katolika Stelo en na een korte toespraak van onzen Geestelijk Adviseur was 't officiële gedeelte van deze avond geëindigd, waarna men nog lange tijd onder vroolijk gezang en declamatie bijeen bleef.

DE SECRETARESSE.

Tilburg.

VOORLOOPIG BERICHT.

Van 28 Juni tot 31 Juli wordt te Tilburg een Internationale Tentoonstelling gehouden voor Handel en Industrie.

Op deze tentoonstelling zal door de Tilburgsche afdeling „Ame kaj Pace” een Esperanto-stand met inlichtingenbureau worden ingericht, ten behoeve van binnen- en buitenlandsche bezoekers en tevens om propaganda te maken voor de Esperanto-beweging in 't algemeen.

Een Esperanto-propagandaboekje zal gratis worden uitgegeven; de benoedigde bijdragen hiervoor vooral in den vorm van advertentie's, kunnen reeds thans worden opgegeven. 'n Dergelijk boekje wordt gelezen en herlezen en is daarom van groote waarde voor Heeren Adverteerders.

In de stand kunnen Esperanto-artikelen van allerlei aard worden tentoongesteld, zoowel zakelijke als propagandistische. Aanbiedingen hiervoor worden gaarne ingewacht.

Op Zondag, 8 Juli, a.s. wordt 'n speciale Esperantodag gehouden; het programma hiervoor zal nog nader worden bekendgemaakt; men kan er echter verzekerd van zijn dat het in orde komt. Daarom, ieder Esperantist zorge dien dag vrij te houden. De meeste afdelingen maken in den zomer 'n excursie, welnu dit jaar wordt die bepaald OP ZONDAG 8 JULI NAAR TILBURG.

Secretariaat „Ame kaj Pace”

Bredascheweg 241 - TILBURG

Leiden.

Zondag 18 Maart, om half 10 droeg Pastro Cseh een H. Mis op in de kapel van de R. K. H. B. S. Ook hield hij een predikatie. Een 150 personen, w.o. ook niet-Esperantisten en niet-Katolieken woonden de H. Mis bij. Velen gingen te Communie. Er waren Esperantisten uit den Haag, Delft en Haarlem.

Na de H. Mis was er een gemeenschappelijk ontbijt, waaraan een 70 personen deelnamen, w.o. ook Pastro Cseh en de WelEd. Heer Braun, die met een jongenskoortje de H. Mis had opgeluisterd. Hartelijke woorden werden er gewisseld door onze voorzitter en Pastro Cseh.

De voorzitter deelde voor het einde nog mede, dat er op 12 April een feestavond zou gegeven worden en dat er op 15 April een streekvergadering gehouden zal worden te Haarlem. Hij wekte op tot deelname.

Hierna sloot de voorzitter deze uitstekend geslaagde en echt Katholieke Esperanto bijeenkomst, waarna verschillende nog een wandeling maakten om en in de stad.

Een woord van dank aan diegenen, die deze prettige dag hebben mogelijk gemaakt en een opwekking aan alle Esperantisten om te zorgen dat onze feestavond evenzoo moge slagen.

DE CORRESPONDENT.

Venlo.

„VENLONAJ GEVERDULOJ”

Grava novaĵo! Nia klubo havas nun sian propran Revuon. Jen kion diras la enkonduka artikolo:

„La Esperantismo okupas ĉiam pli grandan lokon en la vivo de ĉiu el ni. La propra revuo, kies fondiĝo montriĝis ebla dank al la sindonema laboro de multaj klubanoj, povas ludi gravan rolon por daŭrigi tiun entuziasmon. Jen estas la celo de nia revuo. Ni tute ne volas vetkonkuri kun la grandaj naciaj kaj internaciaj Esperanto-revuoj. Tio ja estus sensencaĵo! Ankaŭ ni ne volas anstataŭigi ilin, male, ni esperas, ke la „veraj” revuoj estos ĉiam pli abonataj kaj legataj; precipe la komen-cantojn nia revuo volas prepari por la legado de grandaj gazetoj kaj revuoj. Antaŭ ĉio nia revuo estas lernigilo. Same kiel la kunvenoj havas instruan celon kaj okazas en Esperanto, tiel same ankaŭ nia revuo devas pliperfektigi la konon de la lingvo kaj tial aperos nur en Esperanto.”

LA SEKRETARIINO.

Amsterdam.

A. R. K. E. V.

La 9an de Marto parolis nia klubano S-ro G. De Waart pri ekslibrisoj kaj la montris grandegan kaj belegan kolekton. Ni vidis ekslibrisojn, kiuj aludis Esperanton kaj la parolinto aŭfable donacis kelkajn belegajn ekzemplerojn al nia unuigo. Unu el ili vidigas la buston de D-ro Zamenhof sur granda kolono. Malantaŭ la busto brilas la suno kaj piede de la kolono kovras la Esperantostelo la mondon. La sunradioj hele lumigas la stelon. Esperantistoj, kiuj volas interŝanĝi ekslibrisojn, bonvolu sciigi siajn adresojn al nia klubo.

La ĉeestintoj havis agrablan kaj lernigan vesperon.

LA SEKRETARIO.

Katolika Regiona Esperanto Komitato.

„KREK”. kunvenos en Haarlem la 15an de Aprilo. Je la 4a posttagmeze membrarkunveno, dum kiu estos priparolata la situacio

de Krek. Ankaŭ nealiĝintaj N.K. sekcioj en [N.- kaj Z.-Holland, povas partopreni.

La sekcio „Haarlem” aranĝis: Sanktan Meson kaj ekskurson kaj Fesvesperon, pri kiuj ĝi informos la diversajn Sekretariejojn.

Den Haag, Pahudstr. 134.

K.R.E.K. Sekretario.

Resumo.

Rotterdam donas imitindan ekzemplon. La Internacia Katolika Informejo certe meritas esti subtenata. Ke oni multfoje povu malplenigi plenan skatolon. *Tilburg* aranĝos Esperanton „standon” en la Internacia Ekspozicio por Komercio kaj Industrio. La klubo estu rekompencata per multaj vizitantoj je la 8a de Julio. *Leiden* havis belan tagon. Eĉ nekatolikoj ĉeestis Sankton Meson, kaj aŭdis predikon de „pastro” Cseh. La posta kunveno ne povis esti finita sen promeso de novaj festtagoj. Kiel riĉaj ni estas je festoj. *Venlo* nun ankaŭ posedas propran revuon. Gratulon al la riĉuloj, kiuj havas tiel riĉan kasiston, kiu povas disponi pri mono por tia klubo. La klubgazeto longe vivu kaj plenumu bone sian taskon. *Amsterdam* havis agrablan kaj lernigan vesperon. Ĉu nova sporto kaptos la Internaciulojn? Ni atentos eblan anoncojn en la Esp. gazetoj. *K.R.E.K.* invitas N.K. sekciojn por decidi pri sia sorto.

VAN DE PERSDIENST N.K.

Er wordt dikwijls door onze tegenstanders beweert, dat Esperanto heel spoedig in verschillende dialecten zou uiteen vallen, indien het algemeen als wereldtaal zou worden ingevoerd; immers, zeggen zij, de menschen van de verscheidene naties en volkeren zouden *hun kleur* aangeven door hun spreekwijzen, hun idioom, hun uitdrukkingen, hun karakter, ja, door wát al niet! En nu kan men hen telkens zeggen, bezoekt dan onze internationale congressen, waar duizenden uit verscheidene landen bijeen zijn en waar men Esperanto kan hooren uit evenzoovele verscheidene monden. Maar het helpt niet; in de nationale talen — zie maar naar ons kleine landje, met zijn talrijke dialecten; voegen zij er dan zoo terloops bij — is het zoo, dus: . . . zal het met Esperanto ook zoo gaan, zoodat men elkaar dan toch weer niet kan verstaan! En dan: *Basta!* Zij, die natuurlijk nimmer iets aan Esperanto gedaan hebben, of op zijn hoogst, er mee *begonnen*, er dus heelemaal geen ondervinding van hebben, al zijn zij overigens nog zoo geleerd, zij hebben gesproken, en . . . de Esperantisten, de mannen, die al jaren in de Beweging zitten, die tal van Congressen meemaakten, met personen uit verschillende landen en werelddeelen gesproken, ge-

converseerd hebben, die personen . . . weten er niets van. Van alles moet men ondervinding hebben of studie gemaakt hebben, om er over te mogen meepraten, maar wat Esperanto betreft . . . hier voelt iedereen zich geroepen, om ook een woordje te zeggen.

Daarom vinden wij het zoo echt praktisch, het middel, dat het Radio-station *Lyon-la-Doua* heeft toegepast, waarvan wij het bericht vonden in: "Heroldo de Esperanto" van 18 Februari 1934, en dat wij hier vertaald weergeven:

Den 20sten Januari liet bovengenoemd station om de beurt zeven personen uit zes verschillende landen spreken n.l.: 'n *Rus*, 'n *Bulgaar*, 'n *Duitscher*, 'n *Pool*, 'n *Duitsche dame*, 'n *Italiaan* en 'n *Hongaarsche dame*. Tevoren had de directie aan de luisteraars verzocht, de nationaliteit der verschillende sprekers te raden. Daar de directie prijzen uitgelooft had, voor de beste oplossers van dezen vreemdsoortigen doch interessanten rebus, kwamen tal van inzendingen uit elf verschillende landen binnen. Velen van hen deelden doodgewoon mede, dat er bijna geen verschil in uitspraak waar te nemen was geweest. Feitelijk had de helft der inzenders geen enkele nationaliteit geraden. Het best had geraden dhr. Hreščak, Villa del Nevoso, Fiume, Italië, die toevallig vijf juiste nationaliteiten vond; hij ontving den eersten prijs. Den tweeden, voor vier juiste oplossingen, ontving dhr. Lang, te Grenoble, Frankrijk. Den derden dhr. Centneršver te Valenciennes, Frankrijk, en 8 leden uit de E-groep te Quedlinburg, Duitschland. Het lot wees dien prijs aan die groep. Verder ontving nog een afzonderlijken prijs, als verste luisteraar: dhr. Berglund in Umea, in het Noorden van Zweden. Na eenige weken zal genoemd Radio-Station dezelfde proef herhalen. Radio-luisteraars, beproeft het ook eens, en tracht bovenstaand bericht in uw plaatselijk blad te doen opnemen; misschien, dat sommige er door overtuigd worden.

ESPERANTO IN DE PRAKTIJK.

De bekende „Norddeutscher Lloyd Bremen" is zoo tevreden over het succes met in Esperanto-gestelde reclame, dat zij dit jaar weer een nog meer uitgebreide en van kaarten en teekeningen voorziene reisgids in Esperanto liet vervaardigen en deze door de Delegitoj in vele landen liet verspreiden.

De bloembollen-handelaar Juffermans, te Hillegom, zendt zijn prijscourant in Esperanto de wereld in, aangelokt door zijn succes van het vorige jaar.

Een zaak in dames-kleederen gebruikt E. om wereldrelaties voor zijn zaak te verkrijgen: prijscourant met teekeningen en aanwizingen in E.

Italiaansche reisorganisatie noodigt door middel van in E. gestelde aanbiedingen de vreemdelingen naar Italië.

Fr. WIGBERTUS VAN ZON.

UIT DE ESPERANTO BEWEGING.

XXVla UNIVERSALA KONGRESO

Kiu volas partopreni la ŝipkaravanon tuj pagu la garantian sumon de F 50,— je poŝtĉekkonto 116863 de Jakob Telling, Rotterdam, kiu donos pliajn informajn pri tiu ĉi unika en Esperantujo ŝipkaravano.

De nun S-ro Telling regule disaŭdigos novaĵojn pri la Kongreso en Stokholm, pere de la K.R.O., sabatpostagmeze.

ESPERANTO JAMBOREE

„De Verkenner beschouwt iedere verkenner als zijn broeder”. Om dit 4e punt van de Verkennerswet beter na te komen organiseert „Skolta Esperantista Ligo” ieder jaar een Internationaal Kamp.

Het 12e S.E.L. kamp zal van 10 tot 31 Julie gehouden worden in Tsj.-Slowakije in het Tatra Gebergte.

De voorbereidingen zijn in handen van de Esp. afd. van de Centrale Slowaakse Katolieke Verkenners in Bratislava (Kapitulskaja ul. 18). Het Komitee doet een oproep aan de Esp. Verkenners om belangstelling op te wekken voor dit werk.

T. A. G. E.

La nederlandaj anoj de Tutmanda Associo de geinstruistoj Esperantistoj grupiĝis kiel landa sekcio. La estraro de la nederlanda Sekcio estas: Prezidanto: W. Grolleman, Culemborg. Sekretario: M. v. Mullem, Ophemert. Kasisto: E. A. Koot, W. v. Noortstr. 10, Utrecht.

UIT ASSEN

S-ro Boermans slaagde erin een kursus voor Katolieken te organiseren. Er zijn 17 deelnemers. Hier is dus de kiem van een nieuwe N.K. afdeling. Sukses.

ESPERANTO IS NIET ANTIE KATOLIEK

Een Duits blad „Die Schildwache” betoogt dat Esperanto een gevaar is voor Katolieken, omdat met Esperanto de wereld overstroomd wordt met Vrijmetselaars-idealén.

Pater Otten weerlegd in „Het schild” van Maart 1934 deze beschuldiging en toont duidelik aan dat Esperanto als taal niet antie katoliek is, maar integendeel goede diensten kan bewijzen in het zuiver internationale van het katolisme,

En warm beveelt hij Esperanto aan.

BAARNSCH NIEUWSBLAD.

Ook dit blad heeft een geregelde Esperanto rubriek, verzorgd door de Heer Joh. Hartog. We zagen een artikel over de uitspraak en verschillende mededelingen.

Ook ons kongres te 's-Hertogenbosch wordt vermeld.

N. C. R. V.

Jaŭdon la 29an de Marto. Julio Baghy antaŭ la mikrofono de la N.C.R.V. (Hilversum) pri: Lingva Evoluo literatura de Esperanto. La elsendo ebligis la Kristana Esp. Unuiĝo, Dordrecht kaj Sro J. de Ren en Leiden.

MINREGIONO.

In Heerlen had op 11 Maart 1934 een feestavond, tevens propaganda avond plaats. De Heer H. Damen hield de feest- en propagandarede.

BOEKBESPREKING.

De Vertraagde Uitvinding door Piet van der Zanden. Jeugdbibl. No. 27. Uitgave: N. V. Boek- en Handelsdrukkerij „Helmond” te Helmond.

Een vlot geschreven jongensboek, waarin ook Esperanto een rol speelt. Ouden en jongen zullen dit verhaal gaarne lezen. Iedere jongen en ieder meisje zal na lezing gewonnen zijn voor Esperanto. Wij hopen dat dit boek veel gelezen zal worden en raden iedere Esperantist-Propagandist aan het te schenken aan zijn jeugdige vrienden. Het kost maar een kwartje.

Pri Piedpilkludanto de Victor van Nispen. El la nederlanda lingvo tradukis Frater M. Bartholomeus. Ilustris: St. de Reuder. Eldonis: Piet Smits, Tilburg.

En antaŭparolo Frato Wigb. van Zon gratulas la junajn Esperantistojn kaj dankas la tradukinton. Kaj li prave faris tion, ĉar ĉi tiu libro certe estos bonvena al geknaboj, kiuj volas profiti sian Esperantan scion. La historio estas amuza kaj eduka. La lingvo estas sufiĉe bona same kiel la zorgo pri la eksterajo. Nur la ilustraĵoj al ni ne plaĉas. Feliĉe, geknaboj ankoraŭ ne estas tiel kritikemaj, ke tio ĝenos al ili la ĝuadon de la rakonto. Estas eĉ eble, ke la designaĵoj pligrandigas la plezuron de la legantoj.

Do, gepatroj, instruistoj, geonkloj kaj aliaj geknabhavantoj, vi povas aĉeti taŭgan libron por donaci al la esperantista junularo.

Tra la Labirinto de la gramatiko, door F. Faulhaber. Uitgave van de Fed. van Arb. Esperantisten - Amsterdam. Prijs: gebonden f 2.50 (ruim 300 blz.)

Wij spreken onze grote bewondering uit voor dit prachtwerk, dat een handleiding wil zijn *en* ook *is* bij de beoefening van de Esperanto grammatika en dat onschatbare dienst zal bewijzen aan allen die zich voor een eksamen of voor *kursusleider* willen bekwamen.

Het voor ons liggende leerboek heeft tot grote verdienste, dat het de gemakkelikhed van Esperanto weet te bewaren zonder oppervlakkig te worden en de moeilijkheden van Esperanto te ontwijken.

De logies opgebouwde leergang aangevuld met een overvloedig aantal voorbeelden en oefeningen voert de aandachtige gebruiker ongemerkt door de doolhof van grammatikale slingeringen. Biezondere lof verdienen veel onderdelen. We noemen: de behandeling van de samengestelde tijden, de bep. van gesteldheid, de woordvorming.

De meeste drukfouten zijn opgenomen in een lijst, waarin helaas ook weer enkele fouten geslopen zijn. Jammer vinden we de verwarring: *sekse* en *genre*. De behandeling van de grammatikale geslachten dient in een herdruk in die richting te worden herzien. En waarom nog steeds in Esperanto spreken van *1e* en *4e naamval*. Zelfs het hedendaags nederlands kent de 4 naamvals*vormen* niet meer. De naamvals-*n* in Esperanto kan worden aangeleerd zelfs zonder behandeling van een verschijnsel dat in onze taal niet meer leeft.

Dit leerboek is geschreven voor de Federatie en S.A.T. al komt dit betrekkelijk weinig naar voren. Toch behoeft dit geen bezwaar te zijn voor anderen, die door het „labirinto” van de grammatika willen gevoerd worden of die kursusleider willen worden. Het dient daarom misschien aanbeveling in de lijst van afkortingen o.m. ook I.K.U.E en N.K. op te nemen.

Echter ook zonder deze „beleefdheid” aanvaardden we dit boek dankbaar en met lof voor de samensteller. We kunnen het aanbevelen als een doeltreffend leerboek voor allen die een beginkursus achter de rug hebben en Esperanto dan nog „niet gemakkelijk” vinden.

POR LA JUNULARO.

LA FLARTABAKUJO

Estis meze en la somero. En malgranda franca vilaĝo la instruisto staris antaŭ la klaso kaj instruis siajn lernantojn. Sed, ĉar estis tiel varme, ĉi tiuj estis tre malatentaj. Subite la instruisto

demandis: „Kiu povas diri al mi, kia estas la formo de la tero?”

Neniu el la knaboj povis respondi tiun demandon. Tiam li prenis sian flartabakujon, montris ĝin al la infanoj kaj diris: „Ĉi tio estas mia flartabakujo; vi ĉiuj vidas, ke ĝi estas ronda; nu, la tero havas saman formon kiel mia flartabakujo; ne forgesu tion”. Kelkajn semajnojn poste estis publika ekzameno en la lernejo. La vilaĝestro, la paroĥestro kaj du sinjoroj staris antaŭ la klaso por aŭskulti la respondojn de la lernantoj. Iumomente la instruisto ree demandis: „Kiu povas diri, kia estas la formo de la tero?” La bona viro opiniis, ke ĉiuj infanoj respondos tiun demandon, sed neniu levis fingron. Tiam la instruisto prenis sian flartabakujon el la poŝo por helpi la knabojn.

Malfeliĉe ĝi estis la dimanĉa flartabakujo, kiu estis kvadrata. Unu el la lernantaj levis fingron kaj respondis: „Sinjoro, en ordinaraĵoj la tero estas ronda, sed dimanĉe ĝi estas kvadrata”. Kompreneble ĉiuj ridegis.

(Naar No. 12 uit het oefeningenboek van P. Heilker)

OFICIALAJ SCIIGOJ DE LA AKADEMIO

L. K. 9
La Akademio ĵus alprenis metodojn por plisimpligi kaj plifaciligi funkciadon de la Lingvaj Institucioj; ili estos aplikataj dum la jaro 1934, kaj, se ili sukcesos, dum la sekvantaj jaroj.

1. La unuaj rilatas la preparadon de la elektoj de la Lingvo-Komitatanoj.

a) Dum la tuta jaro, je kiu ajn dato, sed ne pli malfrue ol la 1 decembro, rajtos prezenti kandidaton, ne nur, kiel ĝis nun, la propagandaj, aplikaj kaj specialaj esperantaj societoj aŭ grupoj, la anoj de la Lingva Komitato kaj de aliaj altaj oficialaj institucioj, sed ankaŭ kiu ajn Esperantisto plie povas prezenti sin mem.

o da
K b) Tiuj ĉi proponoj devas esti sendataj al la Nacia Asocio de propagando de la lando de l' kandidato, kune kun deklaro subskribita de li (ekzemplero de tiu ĉi deklaro estos ricevita laŭ peto adresita al la sekretario de la L. K.-o).

c) La Naciaj asocioj transdonos la ricevitajn proponojn kaj deklarojn al la Akademio, kune kun sia opinio pri ĉiu el ili.

ĉ) La L. K.-anoj, kiuj deziras eksciigi, sciigos pri tio sian nacian asocion, samtempe kiel la prezidanton de la Lingva Komitato.

d) La Universala Esperanto-Asocio, (Sekcio de Eksteraj Aferoj), ludos la rolon de nacia asocio por la landoj en kiuj ne estas tia asocio.

2. — La aliaj metodoj rilatas la prilingvan funkciadon.

a) Dum la tuta jaro, je kiu ajn dato, ĉiu Esperantisto rajtas proponi al la Akademio oficialigon de vortradiko. Tiu ĉi propono devas esti sendata al la Prezidanto, kune kun detalaj sciigoj

difinotaj sur tabelo, kies ekzemplero estos ricevebla laŭ peto al la Sekretariejo de la Lingva Komitato.

b) La Akademio starigis Sekcion de Kontrolo, kies tasko estas kontroli evolucion de la lingvo. Ĉiu Esperantisto povas kaj devas helpi tiun ĉi Sekcion plenumi ĝian taskon. Detalaj sciigoj estos kiel eble plej diskonigitaj per la gazetaro; kaj plie estos ricevebla laŭ peto al la Sekretariejo de la Lingva Komitato.

La Prezidanto:

M. ROLLET DE L' ISLE.

DE ZEER MERKWAARDIGE GESCHIEDENIS DER

„LOGATOMEN” (woorddeelen.)

(Overgenomen uit: *L' Eclaircur du Soir en vertaald*
door A. v. Straaten)

Het idee was schitterend. Maar bij de toepassing stonden de vernuftige uitvinders dadelijk voor groote moeilijkheden. De Engelschen zouden die logatomen namelijk gespeld hebben volgens hun alfabet, de Franschen, Duitschers enz. eveneens, zoodat de lettergrepen nooit dezelfde klank zouden gehad hebben.

Wat nu te doen? Na gedurende twee jaar wat heen en weer gesukkeld te hebben, zag het Comité een oplossing: Het wendde zich tot de Esperantisten en vroeg hun met hun alfabet de lijst der logatomen te schrijven. Twee onzer beste Fransche Esperantisten, de heeren C. Rousseau en G. Warnier, knapten dat zaakje op en maakten het gebruik ervan mogelijk. En zoo moesten de ingenieurs der 36 betrokken landen Esperanto leeren, niet in z'n geheel maar dan toch minstens het alfabet. En sindsdien worden de logatomen juist uitgesproken en kunnen de proeven steeds voortgang vinden onder omstandigheden, die precies gelijk blijven en onafhankelijk zijn van de nationaliteit der proefnemers.

Ik heb de „Fransche” brochure van het raadgevend comité voor mij. Het bevat 300 lijsten van 50 logatomen, dus in 't geheel 15000 en getiteld: „Samenvatting van logatomen-lijsten in Esperanto om de juistheid der weergave te controleeren.” De eerste bladzij bevat de volgende tekst:

„De navolgende driehonderd lijsten van logatomen zijn opgesteld om de toepassing te vergemakkelijken van de internationale methode, door het Internationale Raadgevend Comité der Mededeelingen op Groote Afstand aanbevolen om zuiverheid van weergave te bevorderen . . .

. . . Voor de uitspraak dier logatomen in Esperanto wordt aanbevolen zich te houden aan de aanwijzingen, gegeven in de boekjes, welke in de verschillende talen worden uitgegeven onder de titel:

„Esperanto-sleutel.” In die boekjes vindt men nauwkeurig het phonetische equivalent voor de verschillende Esperanto-klanken.”

Is het niet een treurig verschijnsel te moeten constateeren, dat geleerden uit verschillende landen eerst voor een onoplosbaar raadsel moesten staan, alvorens zich te wenden tot het Esperanto — dat die moeilijkheid volledig oploste?

Dezelfde geleerden hadden misschien bij die zelfde gelegenheid ook wel op de gedachte kunnen komen, dat Esperanto nog een ander belangrijk probleem heeft opgelost: dat van de verschrikkelijke veeltaligheid, waarvan Voltaire al heeft gezegd, dat het een der grootste geesels van het leven is.

Ik moet bekennen, dat deze onbegrijpelijke onverschilligheid tegenover een vooruitgang, die op ongeloofelijke wijze de levensomstandigheden op onze planeet zou verbeteren, mijn verstand te boven gaat.

ERNEST ARCHDEACON.

RECHTZETTING VAN VREEMDE GEVALLEN.

Het is ons gebleken, dat de Cseh-kursussen in de omgeving van Den Haag (Delft, Westland, Veur-Leidschendam) *niet* door het Cseh-Instituut zijn georganiseerd.

Voor de daarbij gevolgde methode is dus, in de door ons genoemde gevallen, het Cseh-Instituut *niet* aansprakelijk en trof ons verwijt een onschuldige. Wat we betreuren.

Ons verwijt blijft gericht tot *alle* gebruikers van de methode om een Katoliek priesterschap aan te wenden als middel om Katolieke autoriteiten te bewegen hun instemming te betuigen en Katolieke niet Esperantisten te bereiken, buiten de Katolieke organisatie om.

Het Katoliek priesterschap staat voor ons te hoog om het gebruikt te zien als reclame-objekt. We hopen dan ook, dat in 't vervolg rekening gehouden zal worden met onze gevoelens en met het feit, dat in Nederland de Katolieken slechts in de Katolieke Esperanto beweging op hun juiste plaats zijn.

Wat niet uitsluit de *samenwerking*, die mogelijk en gewenst blijft in veel gevallen.

Den Haag

P. M. BROUWER. Voorz. P.D.K.E.
